

Universitat
de les Illes Balears

Societat d'Història
Natural de les Balears

VIII Jornades de Medi Ambient de les Illes Balears

Programa Menorca

Dijous 15 de desembre 2022

9:00-9:30: Acreditacions dels inscrits. Recollida de material.

9:30-10:00: Inauguració de les Jornades.

10:00-11:00: **CONFERÈNCIA**. **F. Xavier Niell (Universidad de Málaga)**. La diversitat, com es calcula, té un abast conceptual limitat.

11:00-11:30: *Pausa / cafè*.

Sessió: Ecosistemes i recursos marins

11:30-11:42. **Pasini, N., Ferrari, A., Amaro Ramírez, S., Cariani, A., Piattoni, F., Sobrino, I., Costantini, F. y Ordines, F.** ¿Son las Islas Baleares una región aislada genéticamente para la raya *Myliobatis aquila*?

11:42-11:56. **Pasini, N., Ferragut, J.F., Terrasa, B., Amaro Ramírez, S. y Picornell, A.** Diversidad genética como una herramienta para diagnosticar la eficacia de una Zona de Protección Pesquera: salmonete de roca *Mullus surmuletus* como especie modelo.

11:56-12:08. **Muñoz, A., Mallol, S., Bolado, I., Movilla, J., Cefali, M.E., Baena, I., de la Ballina, N.R., Morató, M. i Díaz, D.** Projecte pilot per a l'avaluació de les taxes de supervivència dels juvenils de llagosta vermella (*Palinurus elephas*) alliberats de la pesca de tremall a Menorca (LANGALP).

12:08-12:20. **Solomando, A., Cohen-Sánchez, A., Ferriol, P., Gil, L., Mateu-Vicens, G., Tejada, S., Pinya, S. i Sureda, A.** Presència i caracterització dels plàstics a les platges de Menorca: *Holothuria tubulosa* com organisme indicador.

12:20-12:32. **Cefali, M.E., Movilla, J., Verdura, J., Sales, M., Cebrian, E., Tomás, F., Reñones, O., Sintés, J., Molina, S., Bolado, I., Pons-Fita, A. y Ballesteros, E.** Programa de seguimiento científico de la Estación de Investigación "Jaume Ferrer": Evolución temporal de la cobertura de algas exóticas potencialmente invasoras.

12:32-12:44. **Alomar, C., Cefali, M.E., Movilla, J., Rios-Fuster, B., Fagiano, V. and Deudero, S.** Monitoring plastics in coastal waters of a Biosphere Reserve: Case Study in Menorca.

12:44-12:56. **Valls, M., Farriols, M.T., Guijarro, B., Massutí, E. and Ordines, F.** Effect of Menorca Channel fishing grounds protection on the diet of the striped red mullet (*Mullus surmuletus*) and the comber (*Serranus cabrilla*).

12:56-13:30. **CONFERÈNCIA**. **García, M.** Tendidos eléctricos y avifauna.

13:30-16:00: *Pausa / dinar.*

16:00-17:00. **CONFERÈNCIA.** **Cebrian, E., Ballesteros, E., Santamaría, J., Verdura, J., Golo, R., Cefali, M.E. i Movilla, J.** Tot el què hem après durant 20 anys d'estudi de les macroalgues marines invasores a Balears.

17:00-17:12. **Fagiano, V., Compa, M., Alomar, C., García-Marcos, K. and Deudero, S.** Could a marine protected area be a hotspot for plastic pollution? The case study of Cabrera MPA and Columbretes (NW Mediterranean Sea).

17:12-17:24. **Llabrés, E., Mayol, E., Blanco-Magadán, A., Sales, M., Marbà, N. i Sintes, T.** Creixement clonal i paisatges submarins: de les praderies de fanerògames als esculls de corall.

17:24-17:36. **Farriols, M.T., Pons, B., Ordines, F., Sánchez-Zulueta, P. i Massutí, E.** Avaluació de l'estat de conservació de les comunitats bentòniques explotades per la pesca de ròsec a les Illes Balears.

17:36-17:48. **Farriols, M.T., Irlinger, C., Ordines, F., Palomino, D., Marco-Herrero, E., Soto-Navarro, J., Jordà, G., Mallol, S., Díaz, D., Martínez-Carreño, N., Díaz, J.A., Fernández-Arcaya, U., Joher, S., Ramírez-Amaro, S., de la Ballina, N.R., Vázquez, J.T. i Massutí, E.** Signes de recuperació dels fons de rodòlits d'ençà de la prohibició de la pesca de ròsec al LIC del Canal de Menorca (Mediterrani occidental).

17:48-18:00. **Brotos, J.M., Cerdà, M., Pirotta, E., Álvarez, D. y Rendell, L.** Identificación de una zona de cría de cachalote (*Physeter macrocephalus*) en aguas abiertas del norte de Menorca, hábitat crítico a proteger.

18:00-18:30. *Pausa / cafè.*

Sessió: Gestió Ambiental

18:30-18:42. **Mir Socías, F. i Amengual Mariscal, R.** Avançant cap a la cartografia del futur.

18:42-19:00. Sessió de pòsters

19:00. Fi de sessió

Divendres 16 de desembre 2022

9:30-10:30. **CONFERÈNCIA.** **Gràcia, F. i Fornós, J.J.** Les coves subaquàtiques litorals de Mallorca: 50 anys de recerques.

Sessió: Botànica i ecologia terrestre

10:30-10:42. **Mangado-Mier, E., Rita, J. i Jurado-Rivera, J.A.** Identificació molecular basada en seqüències d'ADN d'espècies de plantes invasores a l'illa de Mallorca.

10:42-10:54. **Mir-Rosselló, P.M., Cerrato, M.D., Salom-Vicens, L., Ribas-Serra, A., Cortés-Fernández, I., Gil, L. i Sáez, L.** La Briologia a les Illes Balears: revisió del passat, estat actual i visions de futur.

10:54-11:06. **Fraga-Arguimbau, P., Carreras-Martí, D. Mascaró-Sintes, C., Pallicer-Allès, X., Seoane- Barber, M. i Truyol-Olives, M.** Els inventaris florístics de les finques en custòdia agrària de Menorca: una informació pel coneixement i la gestió de la flora vascular i dels hàbitats.

11:06-11:18. **Fraga-Arguimbau, P., Carreras-Martí, D. Mascaró-Sintes, C., Pallicer-Allès, X., Seoane- Barber, M. i Truyol-Olives, M.** La delimitació d'àrees sensibles per a la flora amenaçada (DASFA), una eina per a la conservació de la flora de Menorca.

11:18-11:48: *Pausa / cafè.*

- 11:48-12:00. **Fraga-Arguimbau, P.** Catalogació i caracterització de la flora vascular invasora a Menorca.
- 12:00-12:12. **Fraga-Arguimbau, P.** Cultivars de meló (*Cucumis melo* L.) de cultiu tradicional a Menorca: resultats d'una primera prospecció.
- 12:12-12:24. **Cerrato, M.D., Mir, P.M., Ribas-Serra, A., Cortés-Fernández, I., Cardona, C. i Gil, L.** Introducció de plantes vasculares al·lòctones a les Illes Balears. Síntesi dels registres en els darrers 18 anys (2005-2022).

Sessió: Col·leccions científiques, entitats i documentació naturalística

- 12:24-12:36. **Pons, G.X., March, J., Vicens, D., del Valle, L. i McMinn, M.** Les pioneres de la Societat d'Història Natural de les Balears.

12:36-13:00 Sessió de pòsters.

13.00-16:30: *Pausa / dinar.*

Sessió: Zoologia i ecologia terrestre

- 16:30-16:42. **Barceló, C., González, M.A., López-Mercadal, J., Escandell, R., García-Febrero, O., Triay, R., Coll, E., García, M., Miranda, M.À. i Gutiérrez-López, R.** Diversitat i possibles impactes dels ectoparàsits sobre les aus de Menorca.

- 16:42-17:15. **CONFERÈNCIA. Perelló, E., Llobet, R., Lassnig, N. i Pinya, S.** Biodibal: ciència, turisme i biodiversitat.

- 17:15-17:27. **Pinya, S., Truyols-Henares, F., Guasch, S. i Perelló, E.** Xarxa de seguiment de lepidòpters nocturns a les Illes Balears.

- 17:27-17:39. **González, M.A., Barceló, C., Alorda, B., Salas, P., Mestre, F., Homs, C., Ruiz Pérez, M. and Miranda, M.À.** Development of non-destructive electronic systems for the monitoring of insects as bioindicators in remote areas of natural interest in the Balearic Islands

- 17:39-17:51. **Serra, P.E., Lana, A., Hervías-Parejo, S. i Traveset, A.** Automated pollination monitoring: a method that provides complementary information in community-level studies.

18:51-18:10 **Cloenda**

Pòsters

Ciències de la Terra

Servera-Nicolau, J., Del Valle, L., Vicens, D. i Pons, G.X. Noves dades per al registre estratigràfic i paleontològic del fini-Messinià - Plioquaternari: evolució geomorfològica de la plataforma Pòrtol-Sa Cabaneta (Illes Balears, Mediterrani occidental)

Martín-Prieto, J.Á, Pons, G.X. i Carreras, D. Evolució històrica de la línia de costa de playas de Menorca (Illes Balears) (1956-2021).

Morey, B. Els estudis de densitat fòssilífera superficial en el patrimoni paleontològic de l'illa de Mallorca (Illes Balears, Mediterrània occidental).

Morey, B. Patrimoni geològic i patrimoni paleontològic a l'illa de Mallorca (Illes Balears, Mediterrània occidental).

- Morey, B. Patrimoni Natural relacionat amb el patrimoni Paleontològic de l'illa de Mallorca (Mediterrània occidental): per a una gestió conjunta.
- Morey, B. Patrimoni històric i arqueològic relacionat amb el patrimoni paleontològic de Mallorca. De conjunts patrimonials.
- Morey, B. La sedimentació mareal en el registre neogen postectònic de Mallorca (Illes Balears, Mediterrània occidental) del Serraval·lià a l'actualitat): significat interpretació.
- Morey, B. Sobre la protecció del patrimoni Paleontològic de Calvià (Mallorca, Illes Balears): de la teoria a la pràctica.
- Durán-Román, G.A., Sacristán, D., Verdú, I. y Vadell, J. La hidrólisis del diacetato de fluoresceína (FDA) como indicador de la actividad biológica en suelos de viña de Mallorca.

Ecosistemes i recursos marins

- Solomando, A., Pujol, F., Sureda, A. and Pinya, S. Evidence of ingested plastics in stranded cetaceans along the Balearic islands, Western Mediterranean Sea.
- Tejada, S., Cohen-Sánchez, A., Valencia, J.M., Box, A., Solomando, A., Pinya, S., Catanese, G. and Sureda, A. Ectoparasite causes oxidative stress in the liver of the razorfish *Xyrichtys novacula*.
- Guasch-Martínez, S., Borràs, M., Brunet-Coll, L., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Fernández-Ruíz, J.F., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Patella rustica* Linnaeus, 1758, *Patella caerulea* Linnaeus, 1758 i *Phorcus turbinatus* (Born, 1780) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Salom-Vicens, L., Brunet-Coll, L., Sanz-Gelabert, J., Borràs, M., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Guasch-Martínez, S., Fernández-Ruíz, J.F. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Sarcotragus spinosulus* Schmidt, 1862 i *Sarcotragus fasciculatus* (Pallas, 1766) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Borràs, M., Brunet-Coll, L., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Guasch-Martínez, S., Fernández-Ruíz, J.F., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions d'*Holothuria tubulosa* Gmelin, 1791 a Eivissa i Formentera en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Catanese, G., Grau, A. and Grau, A.M. Collection of biological samples for the creation of a DNA Bank of marine species with commercial interest in the Balearic Islands.
- Gil-Perelló, J., Brunet-Coll, L., Fernández-Ruíz, J.F., Borràs, M., Caballero, N., Guasch-Martínez, S., Sanz-Gelabert, J., Salom, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Paracentrotus lividus* (Lamarck, 1816) i *Arbacia lixula* (Linnaeus, 1754) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Tudurí-Subiabre, A., Pasini, N., Ferragut, J.F., Picornell, A. i Ramírez-Amaro, S. Análisis genético como herramienta para conocer la conectividad a pequeña escala de la escórpora *Scorpaena notata* en las Islas Baleares.
- Riera-Batle, I., Mira, A. i Grau, A.M. Primers resultats de l'aplicació mòbil, el Diari de Pesca Recreativa (DPR).
- Bagur, M., Blanco-Magadán, A., Marsinyach, E. y Sales, M. Evaluación de los usos y presiones en el litoral y en el medio marino de Menorca.
- Blanco-Magadán, A., Marsinyach, E., Bagur, M., Ballesteros, E., Cefali, M.E., Sansón, M. i Sales, M. Canvis a mig termini en les poblacions de *Cystoseira* sensu lato (Fucals: Ochrophyta) de les zones arrecerades i poc profundes a Menorca.
- Sales, M., Gallofré, A., Bagur, M., Blanco-Magadán, A., Marsinyach, E., Rey, L. i Cardona, L. Resultats preliminars de l'enquesta sobre pesca recreativa a l'illa de Menorca.

- Félix-Torrilla, G., Pujol-Cunill, X., Garcia-Vendrell, M., Colomar-Costa, V., Ramos-Torrens, I. i Grau-Jofre, A. Esdeveniments de nidificació de tortugues marines a les Illes Balears: un nou repte per a la conservació de la tortuga babaua (*Caretta caretta*).
- Pich-Esteve, C., Félix-Torrilla, G., Abad-Platas, J. i Moro-Martínez, I. Recuperació d'ous d'elasmobranqui del sector pesquer: Una experiència de conservació marina a Mallorca
- Brunet-Coll, L., Gil-Perelló, J., Fernández-Ruíz, J.F., Borràs, M., Bertran-Caballero, N., Guasch-Martínez, S., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment de les poblacions de *Anemonia sulcata* (Pennant, 1777) i *Aiptasia mutabilis* (Gravenhorst, 1831) a Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Valencia, J.M., Puigserver, M., Fortesa, V., Monerris, N. y Moyà, G. Monitorización a largo plazo del fitoplancton de la bahía de Mahón, incluyendo mareas rojas.
- Fernández-Ruíz, J.F., Borràs, M., Brunet-Coll, L., Caballero, N., Gil-Perelló, J., Guasch-Martínez, S., Sanz-Gelabert, J., Salom-Vicens, L. i Pinya, S. Seguiment dels crancs litorals a l'illa d'Eivissa en el marc del programa de seguiment Coastal Health Monitoring Scheme: resultats preliminars.
- Cohen-Sánchez, A., Solamando, A., Pinya, S., Sureda, A., Tejada, S., Colomar, V., Valencia, J.M. and Box, A. Plastic content in *Xyrichtys novacula* digestive Systems.
- Cohen-Sánchez, A., Solomando, A., Bagur, S., Barceló, C., Jiménez, A., Jiménez, Y., López, N., Mas, L., Mayol, P.J., Rodríguez, R., Rosselló, C., Sánchez, A.G., Turró, M., Box, A., Pinya, S. and Sureda, A. Effects of human activity using plastics as an indicator on markers of oxidative stress and detoxification in the gills of *Holothuria tubulosa*.
- Khokhlova, A., Gudnitz, M.N., Ferriol, P., Tejada, S., Sureda, A., Pinya, S. and Mateu-Vicens, G. Epiphytic foraminifers as indicators of heavy-metal pollution in *Posidonia oceanica* seagrass meadows in the Balearic Islands.
- Sanz, J.A. and Pinya, S. Study and analysis of the allocation of coastal fish on the Pitiusian littoral.
- Herlin, M., González, L., Sánchez, J.B., Botia, P., Palmer, M. y Grau, A. Grupo Culmarex empieza su actividad en el Laboratorio de Investigaciones Marinas y Acuicultura de Andratx. Un ejemplo de colaboración público-privada.

Botànica i ecologia terrestres

- Borràs, J., Cursach, J., Perelló-Suau, S., Herrera, C. i Capó, M. Variación interespecífica en la polinización por engaño y las interacciones planta-polinizador en dos especies de *Serapias* (Orchidaceae).
- Ballester, M. i Cursach, J. Dispersió per endozoocòria a *Pistacia lentiscus*.
- Estradé Niubó, S. i Fernández Rebollar, I. Cartografia d'hàbitats dels sistemes dunars de Menorca i valoració del seu estat ecològic. Comparativa 1988-2004-2021.
- Mir-Rosselló, P.M., Cerrato, M.D., Salom-Vicens, L., Ribas-Serra, A. i Gil, L. Cryptogamia Balearica, una iniciativa per reviuire una disciplina en recessió.
- Barceló, M., Pou, J., Llompert, M., Luna, J.M. i Garau, C. El garrover (*Ceratonia siliqua* L.): un cultiu alternatiu adaptat a condicions marginals.

Zoologia i ecologia terrestre

- Febrer-Serra, M., Lassnig, N., Colomar, V., Picó, G., Tejada, S., Sureda, A. i Pinya, S. Oxidative stress and behavioral responses of the moorish gecko *Tarentola mauritanica* submitted to the presence of an introduced potential predator, the horseshoe whip snake *Hemorrhois hippocrepis*.
- Lassnig, N., Picó, G., Colomar, V., Perelló, E. i Pinya, S. Paràmetres demogràfics bàsics de la població de l'ós rentador *Procyon lotor* Linnaeus, 1758 a l'illa de Mallorca.

Herrera, C., Leza, M. i Jurado-Rivera, J.A. Únic haplotip mitocondrial detectat en la invasió de la vespa asiàtica (*Vespa velutina*) a les Illes Balears i l'Espanya peninsular.

Turró Escandell, M., Parramón Rampérez, L. y Rita Larrucea, J. Diferente densidad de ninfas de insectos transmisores de *Xylella fastidiosa* en la vegetación herbácea dentro y fuera de zonas forestales.

Muñoz, M., Garcia, À., Ferretjans, J., Vidal, J., Terrasa, J. i Seguí, B. Seguiment de la tórtera salvatge (*Streptopelia turtur*) a Mallorca: notes metodològiques

Gestió ambiental

Cantos, J. Estructures vegetals lineals plenes de vida. Bardisses, tallavents i tanques vives en la conservació de la biodiversitat i l'adaptació a l'escalfament global a les Illes Balears.

Moragues, A. i Ruiz, M. Avaluació de la vulnerabilitat a la inundació de les construccions urbanes sota rasant de les àrees potencialment inundables de Campos i Sóller (Mallorca).

Col.leccions científiques, entitats i documentació naturalística

Del Valle, L., Llobera, M., Pons, G.X. i Vicens, D. El fons bibliogràfic Bartomeu Barceló de la biblioteca de la Societat d'Història Natural de les Balears: tesis i tesines.

Pons, G.X., March, J., Mas, R., Lluzar, E., Artigues, C., Muñoz, A. i Vicens, D. Un Museu de la Ciència per a les quatre illes: el gabinet de ciències de Lluc (Escorca, Mallorca).

